

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész óvra . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 6 . . . . .
Negyedóra . . . . . 2 . . . . . 50 . . . . .
Egy óra . . . . . 1 . . . . .
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN** és **KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos poszt sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többesr
hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj máj
den külön beiktatásért 30 kr.

A „vallás a politikában“?

vagy

a politika a vallásban?

IV.

Kik és mit tegyenek?

3., Ha két tényező, — az igaz katolikusok és a kormány törvényhozó testület — megtették a magukét: a harmadik — a most szenvedő protestáns felekezeteknek nemis kellene valamely nagy erőfeszítést tenniük . . . csak munkálkodniuk tovább, zavartalanul a lelki világosság és a keresztyén, — nemzeti és hazafiúi legbensőbb érzéssel is meg-egyező erkölcs erősítésén, amely az egyháznak nemcsak speciális feladata, hanem a köztársadalmi — politikai élet — helyes irányítását és folyását is elősegíti.

De hát, ha magyar római katolikus testvéreink józanságában — amit szeretettel felteszünk — megbízhatunk is: a kormány és képviselőháznak, mind igaz-értelme, mind erélyes tevékenysége felől kétségben lenni — fájdalom! — méltó okunk van; mindazért, hogy mert bár beláthatták már az egyházi, — szabadelvűeknek hirdetett reform-törvények hiányait, a valódi szabadelvűség elleni harcra kaputtaró eszközt szolgáltató nagyon kifogásolható voltát, mégsem végeznek ezeken, a viszonyok javítását célzó munkát, hanem engedik a kulturharc lángját felcsapni; mindazért talán, mert az Ausztriával való áldatlan közöségéből kényszerült védekezés leköt minden hazai kormány — és parlamenti erőt; talán mert speciális pártérdekek dominálnak kormányban és parlamenti többségben a közérdekek felett? S mivel ezektől nem is várhatják a protestánsok, az ultramontán-klerikális-feudalisták harcai kedvének törvényes és végképpen való nyaka-szegését, sőt csak akadályozását sem: maguknak a protestánsoknak kell a harczrahívást elfogadniuk és elődázhatatlanul, minden rendelkezésükre álló fegyverükkel sorompóba lépniök.

Küzdelmes, de dicsőséggel teljes multjuk, a köz haza és saját egyházuk össz-függő történeti emlékei a bátortást, — de egyszersmind a reményt is megadják arra, hogy a jó ügyért folytatott harczból — győzelmesen kerülnek ki.

*

Mit is tegyenek hát? . . .

A., Erősítsék a protestáns öntudatot. Ez

az egyházi belső munkásság feladata. A prot. lelkészeket ugyan e tekintetből mulasztás nem terhelheti. Ők korlátolt viszonyaik közt, elvégezték a munkát, ami reájok bízott: „prédikáltak az ígét mind alkalmas, mind alkalmatlan időben“ . . . De hát a kathedra nem elég s ma méginkább mint valaha is, a teendők végzésére, hanem mert a társadalmi viszonyok változása, az ugynevezett laikusok — a nép tevékenységét is követeli: ebben is fel kell kelteni a protestáns nemes öntudatot; ezzel kell megértetni, hogy a protestáns egyház, amiként a lelki világosságot, a lelkiismeret szabadságot, a melyet Krisztus hozott e földre — tűzte zászlójára s azt hirdeti, hogy a „szabadságot, a melyre minket Krisztus elhívott, ne használjuk a bünre alkalmul:“ — ezen keresztyén erkölcsiség szerint járjon a protestáns, a társadalom minden terén; ezt ápolja egyéni, családi életében, ezt vigye be, mint honpolgár, a politikai életgyakorlatba is.

Évégett a lelkészek rázzák fel a szunnyadozó lelkeket; erre társuljanak velök az egyház értelmesebbjei is. Keressék fel a kicsinyeket; hívják meg, hogy a mikor nehéz anyagi munkáiktól tehetik — templom kivül is gyakran gyűljenek össze oda, ahol tudokra adják mindazokat, a mikből értelmi erejük, vallásos és társadalmi érzésök erősülést vehet; ahol megismertetik velök a fenyegető köz-veszélyt, buzdítják a védekezésre, az ide tartozó eszközök megtalálására, használatára s mindnyájan — mint az igaz ügy harczosai, egy megtörhetlen győzedelmes phalanxban egyesülhetnek, érvényesühetnek és hogy ez az a korona, mely a hív küzdőknek jutalmára eltétetett.

Az így megtanított s erkölcsileg alakított prot. ember családjának papja s hazájának oly polgára lesz, aki megvesztegethetlen erkölcsi érzést visz be, polgári jogainak életgyakorlatába is . . . lesz: nemcsak egyháziilag, hanem politikailag is öntudatos, aki cselekvéseit következményeiben is megmérni tudja és megismeri. Vallás-erkölcsi élet-elvek szerint helyesen nevelt embert akarunk látni a társadalom külső legtágasabb terén, a polgári életgyakorlatban is . . . a vallás-erkölcsi elvek nemesítő erejének bevitelét és érvényesülését a politikában.

Nem kicsinylendő ez a belmisszió a protestáns egyházban, ahol az egyháztag szabadon működési joga feltételezi megis kívánja, hogy tisztában legyen teendőivel, de meg se is restüljön azok végzésében,

Am éppen az a baj a prot. egyházban, hogy a lelkészképzésre, a mint kell, nagy súlyt fektet ugyan, de a belmissziót nem részesíti és nem is gyakorolja fontosságának megfelelő figyelemmel — elhanyagolja: az öntudatot, összetartozást ébrentartó, az eszméket tisztázó, az ismeretet terjesztő, hitéletet, erkölcsi életirányzatot fejtő, tette késítő buzdító társulások, egyleteket, holott előtte a szemmel látható példa, hogy a hogy a Német-katolikusok Windhorst által vezetett kultur-harcza tanuságaiból okulva a magyar r. kat. egyház papjai mindenféle s mindenféle egyleteket alakítanak, hova a tagokat anyagi érdekelttség felkeltése és ápolásával is bevonják, a melyekben a feudal nagy urak is részt vesznek s így képeznek egymást megértő a klerikal-feudal célra nem ugyan öntudatos, de mindenre kész rajongó pártot.

Ki gondolná, hogy a protestánsoknál, akiknél az eszmék tisztázása, éppen a lelki világosságra és önállásra nevelő feladat: nincs meg, vagy csak pang a belmisszió s a lelkészi gondozásnak legpraktikusabb faja — a néppel való személyes érintkezés, különösen nagy, népesebb egyházaikban majdnem ismeretlen.

Tudjuk, hogy a lelkészeknek nem megfelelő száma s ennek is hivatalos teendőikkel túlhalmozása nem enged fizikai időt a lelkészi olyszerű gondozásra; sőt sok helyen, mint például Debreczenben is, az egyháznak parokhiákra való el nem különítése miatt a lelkészek nem is ismerik joguk terjedelmét s nem is érzik a felelősséget; a néppel egyáltalában nem érintkezésből származó, kölcsönös nemismerés okozta hátrányokat sat. sat.

Ilyen körülmények követelőleg sürgetik, hogy a több lelkésszel bíró egyházak lelkészkerőkre osztásának, a midőn mindenik lelkész ismerve jogterületét, a belmisszió netaláni elhanyagolásáért hordozhatja, de tartozik is hordani a felelősséget. Ha a lelkészek adminisztrációs teendői még így sem engednék meg a mi értelmünk szerinti lelkészi gondozás gyakorlatát: be kell hozni a diakonusi és diakonissza intézményt, a minek költségeit a népesebb, anyagilag tehetős egyházak megbirják a lelkészi cura pastoralis pótlására; de azt immel ámmal végezni vagy épen elhanyagolni pótolhatlan kár, közvetlenül az egyes egyházra, de közvetve az egész protestáns ügyre.

a.—r.

Debreczen, április 30.

Mikor lesznek a választások? Erre a kérdésre egy kormányparti lap következőleg kombinal: Ez a kérdés mindenkinek szemé előtt lebeg, akinek valami összeköttetése van a politikai élettel. Határozott választ eddig alig tudnak adni s ma is csak összevétel után lehet konstatálni, hogy az idén nincsen szó a választásról. Az időközi választások előkészületei révén kapunk választ e kérdésre, még pedig meglehetősen határozottan. Egy mandátum betöltéséről van ugyanis szó, a melynek szabadelvű párti jelöltje kijelentette a főispánnak, hogy csakis akkor lép fel, ha garanciákat kap arra, hogy a képviselőiség nem lesz pünkösdi királyság. A főispán — pedig egyike a legbizalmasabbnak — nem tudta megadni a garanciát. Feljött tehát Budapestre és visszament székhelyére, mire az illető jelölt késznek nyilatkozott a jelöltség elfogadására. Akik a jelölt, a főispán és a miniszterelnök között lefolyt poruparlereket ismerik, most már teljesen megvaának győződve arról, hogy szó sincs az országgyűlés időelőtti feloszlásáról.

A beruházási kölcsön. Lukács László pénzügyminiszter, mint értesülünk, a képviselőház mai ülésén előterjeszti a beruházási kölcsönre vonatkozó törvényjavaslatot és megokolását. A kormány sulyt fektet arra, hogy a törvényjavaslat minél előbb törvény erejére emelkedjék. E körülményre való tekintettel a képviselőháznak ma megalakuló pénzügyi bizottsága már szerdán tárgyalás alá veszi a törvényjavaslatot, csütörtökön jelentést terjeszt a Ház elé s e jelentés alapján, a kormány oldalról indítványozni fogják, hogy a Ház szombati ülésének napirendjére tűzze ki a törvényjavaslatnak plenáris ülésben való tárgyalását.

Országgyűlés.

I.

Az ülés szakszaks megnyitása a képviselőházban.

A képviselőház tegnap — ápril 30. — délelőtt tíz órakor Perczel Dezső elnökle mellett az új ülés szakszaks megnyitása céljából ülést tartott. Az ülésen különösen a

szabadelvű párti képviselők rendkívül nagy számban jelentek meg.

Az ülés megnyitása után Molnár Antal jegyző felolvasta a negyedik ülés szakszaks megnyitásáról szóló királyi kéziratot, mely hódoló tudomásul vétetvén, azt a főrendiházzal közli.

Elnök javasolta, hogy úgy, mint a múlt ülés szakszaksban most is 8 jegyzőt válasszunk s a bizottságok tagjait ugyanazon számban válasszák, mint a múlt ülés szakszaksban. E szerint a ma délelőtt tíz órára kitűzött ülésben a két alelnök, a jegyzők s a bizottsági tagok választását végzik.

A jegyzőkönny felolvasása és hitelesítése után az elnök az ülést tíz óra 45 perczkor bezárta.

II.

Az ülés szakszaks megnyitása a főrendiházban.

A főrendiház déli fél 12 órakor tartott ülést báró Vay Béla elnökle mellett.

Az ülés megnyitása után Gáll József jegyző felolvasta az ülés szakszaks megnyitásáról szóló királyi kéziratot, melyet a főrendek állva hallgattak végig.

Elnök az ülés szakszaks megnyitottak nyilatkoztak, jelentvén, hogy a leirat hódoló tudomásul vétetett.

Ezután megtörtént a főrendiház megalakulása az új ülés szakszaksra s az elnök elrendelte a szavazást a jegyzői karra és a háza gyára.

A szavazás eredménye a következő:

Megválasztottak egyhangulag jegyzökké: gróf Dege n f e l d - S c h o m b u r g Imre, gróf E s t e r h a z y János, G á l l József, gróf K á r o l y i Imre, L a t i n o v i t s János, báró N y a r i Jenő, báró R u d n y a n s z k y József, báró S z é c h e n y i Bertalan; háza gyára gróf S z a p á r y István.

Elnök jelentette, hogy a választás eredményéről a képviselőházat és a miniszterelnököt, valamint a megválasztottakat értesíteni fogják.

A jegyzőkönny hitelesítése után az elnök az ülést bezárta.

A bizottságok tagjait ma délelőtt 11 órakor választják meg.

A háború.

A harctérről érkezett legközelebbi keletű hírek közt legérdekesebb az volt, hogy az angolok French és Hamilton tábornokok lovasdandárai megszállták Thabanehut, a melynek déli oldalán még erős bur csapatokat találtak. Hozzá tette a telegram, hogy French és Hamilton hozzá fogtak az ellenség elűzéséhez. Hozzá fogtak; de még nincs arról jelentés, hogy az angolok e vállalkozása sikerült-e vagy sem. Egy újabb érkezett telegramm is, a melyet Maszeruban a basutók földjén adtak fel, csak annyit tud jelenteni, hogy Szombaton reggel Thabanehu feől erős tüzelés hallatszott, az ütközet kimenetele még ismeretlen. Egy másik táviratból azonban következtetni lehet arra, hogy az angolok vállalkozása még nem sikerült. Azt mondja ugyanis ez a telegramm hogy az angolok Thabanehut megszállva fogják tartani, mert e helynek nagy stratégiai fontossága van. Roberts e szerint meglegszik annyival, hogy elfoglalja Thabanehut, miután a burok üldözését sikerrel úgy sem folytathatja, így legalább megakadályozhatja hogy a burok még egyszer bekerüljenek a hatába. Más hírek szerint amint Roberts befejezte munkáját a jobb szárnyon, megkezdi előnyomulását. Természetes, hogy most kisebb sereggel indulhat el északra, mert a jobb szárny védelmére jelentékeny haderő kell hátra hagynia. A burok B o t h a fővezér személyes vezetéssel a vinburgi helyen foglaltak állást. Elfogadnak e itt nyílt ütközetet avagy megint guerilla harcra a szaronyakra vetik magukat s így gyöngítik az angol sereget, bizonytalan. Az utóbbi eset valószínűbb mivel Robertsnek megkisebített serege is aranytalanul nagyobb a burok haderejénél.

London, ápr. 30

A Standardnak jelentik Bloemfonteinből, hogy a menekülő bur komandók üldözésére kiküldött lovaság visszatért Bloemfonteinbe. 28-án kelt újabb bloemfonteini jelentések szerint néhány bur mégis megszállva tartja Smithfieldet. A bur kormány részéről kiadott, Bloemfonteinbe érkezett kimutatások szerint a bur csapatok létszáma december hónapban 35.800 ember volt, nem számítva bele 5000 lázadót. Marc. 13-án már csak 26.500 ember volt a burokok márc. 13-ig a burok vesztesége 6500 fogoly, 8000 halott és senesült

Erzsike főhercegnő.

— A «Debreczen» tarczája. —

Irta: Gróf VAY SANDOR.

Mult héten tartotta meg az első fogadó napot Erzsébet főhercegnő, a mióta önálló udvartartást rendeztetett be számára felséges nagyatyja.

— Mintha sirhalmokon egyszerre virág fakadna úgy érinti ez a hír a magyar ember szívét. Valamikor azt hittük, be sem hegednek a sebek. Hiszen legbüszkébb reménygünket veszítettük el, koronánk örököset, Erzsébet főhercegnő edesatyját.

Majd az imádvá szeretett királynéknak ravatalára omlottak könnyeink, és a mélyseges bánatban mindannyiunk szeme megindult részvétellel tekintett arra a szépséges fejedelmi arvára a mi odaveszett reménygünk leánykajára.

Az évek gyorsan surrantak aztán. — A változhatatlanban való megnyugvas enyhét nyújt a legfajább sebre is. A kit a magyar szivébe fogadott, nincs az meghalva véglegesen. Tette ott porlad a kriptában, de eméke él, növekszik s dicsfény övezi körül. Királynéknak már átlépett a legenda körbe, a magyar nép ma is élőnek tartja s tőle várja sorsának jobbra fordulását; királyasszonyunk szelleme pedig, mint Geniusz lebeg a háza felett.

Itt maradt a csillag fényéből, napnak ragyogásából egy sugár. Erzsébet főhercegnő asszony, szive bálványja minden igaz magyaroknak.

Mert magyar am a kis főhercegnő.

Midőn virágok özöneben feküdt nagy

halottunk, a drága királyasszony, a Rudolf trónörökös arvajának koszoruján magyar volt a fölírás: Erzsike. Ebből a koszorúból, erről a névről tudtuk meg legelőször, hogy a kis árva ott, a becsi császári palota hatalmas felai között nem Elisabeth, nem Elise, hanem Erzsike. Magyar lány es nem német ott, a hol a magyar szó idegen, vagy legföljebb csak vendég.

Micsóda magasztos érzés ez mireánk, magyarokra, hogy királynéknak arva, egyetlen gyermeke magyar névvel, magyar érzesben nevelkedett.

Alkiját ezentul nemcsak a részvét, hanem rajongó szeretet is övezi most már körül. Az a rajongó szeretet, a melyet a magyar nép csak azok iránt képes érezni, a kik feléje hajolnak. Ez a szeretet becses, mert tisztá minden önzestől. Magától fakad, a sziv legmélyéből, mint a patak kristály vize. Cserébe mit sem kíván s a kinek részül juttatta, az nyugodt lehet, hogy jobban, rosszban számíthat rá.

Erzsike főhercegnő atya után sok mindent örökölt, — de taán ebben az örökségben nem utolsó a magyarok szeretete.

Üde virággá pattan innen-onnan a bimbó a kisleányból hajadon lett. Jó sága, szépsége, rangja nélkül is bájosná tenné s különösen nemes szive egyszerűsége hódít meg minket.

Az udvar légkörében ritka az a nyílt őszinteség, a minő az Erzsébet főhercegnő. Már kis korában is nyilvánult ez nála.

Mikor 3 éves volt, nagy karacsónyia ünnepeket rendeztek fenséges nagyszülei a Burgban. A szent fa agai csillamlottak ezer ragyogó csecs-becsetől. A fa alja telis de tei

volt rakva ajándékokkal. Mikor a kis főhercegnő a nagy öröm miatt ismét elálmósodott, nagyszülei a többi mulást másnapra halasztva figyelmeztettek, hogy azt vihe el most is lakoszályába, a mi neki legjobban tetszik a fa alatt.

Pompás babaszoba berendezés, kis konyha, óriási hajas babak, melyek illedelmesen papát, mamát mondanak, szövl egy kis leány a mainak minden utopijája meg volt ott. Állatok, majorságok, a többek között egy papiermaché-ból való pompás hízó, mely valyucskájá előtt első mancsaira módon ámaszkodva csaknem rőfögött a jolétól. Miután Erzsike főhercegnő körülnézett, a bizóniakadt meg a tekintete. Szeme f-iragygott, aztan mint valami mókuska odakuszva a fa agai alá karjára vette a hízót.

— Ezt viszem magammal mondá boldog mosolylyal — olyan szép köver es szeud . . . és talán másnak meg úgy sem kell . . . Aztan cz rógatá a papiermaché hízót, valóságos diadállal vitte lakoszályába.

Bar mindenben bőven lehetett része. Szerénysége jellemezte mindig a kis főhercegnőt, Szerénysége mellé uagy özetlenség járul s akkor boldog ha ajándékozhat.

Mint kis leánynál nem igen volt penz. Megtörtént egy i ben, hogy valamelyik kisebb tiroi városkában sétálgatva, vala bi kirakataban nagyon megtetszett neki egy u. n. Gembart. Bementek tehát a nevelőnével az üzletbe s kérték az emittett tárgyat valamint az árát is. A keraskedő szolgált mindennel, szép selyem papírba be is csavarta a Gembartot amde akkor derült ki hogy a kölgyeknél egy krajcar sem vol.

volt. Az még kideríthetetlen hogy mi történt a hiányzó 14.000 emberrel. Hivatalos bur jelentések szerint hazamentek.

A Timesnak jelentik Mafekingből 12-iki kelettel:

Tegnap volt hat hónapja, hogy a város ostrom alatt van. A burok heves agyuzással ünnepelték meg ezt a napot és nagy anyagi kárt okoztak, de emberéletben nem esett kár. Ma is folytatták az agyuzást és megakarták támadni a bennszülettekből álló előőrsöket, a melyek a legelő marhakat őrzik. Mikor azonban körülbelül 500 yardnyira közeledtek a bennszülettek vissza verték őket.

A Daily Telegraphnak jelentik Warren tonból 21-iki kelettel A burok ismét megszállták azt a hadállást, a honnan az angolok kedden kikergették őket.

London, apr. 30.

A Standardnak jelentik Durbanból 22-iki kelettel, hogy Clarepot barancsnok a Biggars-hegységtől Mafeking felé tart hogy szembeszálljon a Beirából jövő Carrington tábornokkal.

A párisi világiállítási katasztrófa.

Vasarnap April 29 — délután 4 órakor a kiállítás területén szerencsétlenség történt, emennyiben az Avenue Saffren fölött vezető a Mars-mezőt a Globe celeste panorámával egybekötő gyalogjáró leszakadt.

A kiállítás területén dolgozó összes munkásokat eláravadték a romok elhordására.

A kirendelt munkaerő azonban elégtelennek bizonyult. A hadügyminiszter a szerencsétlenség színhelyére küldte a 2. műszaki ezred két zászlóalját. Emberfeletti erővel dolgoznak a romok eltakarításán. A hid óriás-oszlopai és gerendái apró szilánkokká zúzódtak. A hid 132 méter hosszú volt és a szerencsétlenség pillanatban vagy nyolczvanan jártak rajta. Ezeknek egy része a hid leszakadt részével a mélységbe zuhant, — a nagyobbik rész azonban még idejekorán vissza tudott menekülni vagy előre rohanni. A hid alatt is roppant sokan jártak. A hid óriási robajjal szakadt le.

A kiállítás területén cleintén azt hitték, hogy merénylet történt. Mindenfelől ezrével rohant a közönség a katasztrófa színhelyére.

— Sajnálom — mondá a kereskedő — ismeretlennevőknek nem hitelezhetek. A király unokája harag nélkül távozott, de néhány perc múlva legnagyobb meglepésére rohan utána a kereskedő s kalapjévé kérvé bocsánatot, átadja a vásárolt tárgyat.

Mialatt ugyanis a kis főherczegnő kiment a boltból egy katonatisztjött oda a ki a boltosnak megmagyarázta, milyen szsrencse érte üzletét.

Nagyon szereti a kisebb városokat, de különösen a szabad természetet Erzsébet főherczegnő.

Kedves helye sok ideig Abbazia volt, a hol mindeu kora tavasszal megjelent fenséges edes anyjával. Noha üdülni vol ak, a kis Erzsébet főherczegnő Abbaziában sem mulasztott el egyetlen egy tanórát sem. Különösen szeretti magyar nevelőnőjét, a nagyműveltségű Tomori Rózát, a ki történelmüinkről, remekíróinkról még a hosszú tengerparti séták alkalmával sem szünt meg beszélgetni fenséges tanítványával.

A szép kis herczegnőt ilyen séták alkalmával egy pompás óriás sinkován eb is kísérté. Hú játszópajtás volt s ha a főherczegnő eldobta labdáját, szökellve ugralt utána s vig csaholással hozta vissza fenséges pártfogónőjének.

A sportok közül a biciklizést, meg a csolnakázást üzte Abbaziában a kis főherczegnő, de Leaxenburgban nagy öröme telt kis ponyy fogatában is, a melyet rendesen személyesen hajtott.

Luxenburg gyermekei imádták a kis főherczegnőt, mert ha ott időzött, minden héten

Megjelentek a hatóságok fejei, a rendőriőnök a tüzoltó főparancsnok. A kiállítás igazgató ságának intézkedésére odarendelték a kiállítás céljaira szervezett mentőcsapatot: 32 orvost, 16 mentőkocsival.

Az eddigi vizsgálat adatai szerint a felelősség a vállalkozókat látszik terhelni, a kik a támaszlopokat állították a föld felől telt elhordatták, pedig még egészen be se volt végezve s munkás még dolgozott a gyalogjárón.

Még mindig nincs megállapítva a halottak száma. A romok közül ápril. 29-ig 7 halottat, 10 súlyosan és 12 könnyebben sérült embert huztak ki. Nagyon nehezen lehet a személyazonosságot megállapítani.

Négy halott nincs agnoszkálva. Azt sem tudják még, vajjon nincs-e külföldi a halottak között. A hivatalos jelentés szerint a szerencsétlenül jártak közt nem találtak külföldit. Az izgalom a kiállítás területén és a városban óriási. Mindenütt a kiállítás vezetőit okolják, mert megengedtek, hogy a kiállítás és a rajta levő építmények felig kész állapotban adták át használatra.

Az izgalom leirhatatlan s a kiállítás látogatására hátrányos hatásától méltán félnék.

A debreczeni országos diák-kongresszus.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, máj. 1.

Tegnap délelőtt 9 órakor vette kezdetét a tanácskozás.

Elsőnek Kosztolányi Zoltán szólalt fel. (Bpest.) Ismerteti az emléktábla történelmi előzményeit s a leleplezés tényét. A kongresszus köszönetet szavaz a budapesti egyetem bölcsészeti fakultásának, hogy a tábla ügyét a befejezés stádiumába juttatta.

Az egységes diákjelvény ügye került ezután eszmecsere alá. Zsemeberj előadó szavai után hosszas vita indult meg, míg eredményében abban lapodtak meg, hogy husz filléres nagyságu ezüst érmet fognak viselni. Az elnökség megbízottat, hogy egy hó

óriási kosarakban küldte nekik a süteményt, játékszert, tankönyveket.

Vallásos is Erzsébet főherczegnő. Vallásos, mint minden igazi magyar nő, a ki barmely hiten legyen is, lelkeben hordja az alázatosságot, az isteni félelmet s az Égiekbe vetett bizalmat.

Azt a vallást, a mely arra tanit bennünk, hogy szeressük felebarátunkat, mint ön magunkat.

Hogy bajadonná serdült Erzsébet főherczegnő, elmúlt farsangon vezették először hála. Az első hosszú ruhát, az első ékszeret ezuttal kapta s elragadóan bájos volt fiatalos elfoglaltságában.

A fenyves udvari legkőr szinte megfélemlítette ott s ebben a vonásban sokat emlékeztet nagyanyjára, a mi feledhetetlen királyasszonyunkra.

Ma már önálló udvartartása van Rudolf trónörökös árvájának és készüik számára a kelengyét, és fonják a mirtus-koszorút.

A kis főherczegnő nemcsak szív, hanem erős jellem is. Több ízben kijelentette, hogy csak annak nyujja kezét, a kit szeret.

Ki lesz az a boldog és szerencsés, a ki a királyi tőnek ez üdehajtását a magáénak nevezheti majd? Azt még a jövő fátyolos leple takarja.

Csak őt is a szerelem vezesse, a mi kis árvánkhöz, őt is a szerelem fűzze össze vele mindörökre. A ki oly szomorú csapásokat szenvedett gyermekkorában, megérdemli az Égtől, hogy boldog legyen utolsó perczéig. Oda főt ketten imádkoznak ezért immár, idelent ez egész magyar nemzet.

leforgása alatt a jelvényeket valamely magyar czégnél rendelje meg.

A matiné.

Délelőtt 11 órakor a kongresszus alkalmából matiné volt a Birta disztermében, a melyet e ökelő közönség zsufolásig megtöltött. A főiskolai zenekar sikerült megnyitja után Kun Bela beszédét fogadták tetszéssel, a ki Debreczen közönségének az ifjuság iránt megnyilatkozott szeretet és ügyei iránt aldozat-készségét méltányolta.

Viharos éljenzéssel, óriási tapsal fogadták a pódiumon megjelenő Jászay Marit, a ki Szávay «Ezer év» című költeményével zajos hatást keltett. Tombolt, tapsolt, éljenzett a közönség s Jászai megtoldotta programját Tompa «Három daru» című költeményével, a melynek előadásával emlékezetes élvezetet szerzett a közönségnek.

Tüntető tapsviharral jutalmazták Ábrányi Emilt költeményei és Herczeg Ferenczet felolvasásáért. Ifj. Sziágyi Imre hegédjátéka is nagy tetszéssel találkozott.

A magyarországi egyetemek és főiskolák kongresszusa tegnap folytatta a tanácskozást. Mondhani a legfontosabb tárgy, a párisi nemzetközi diákkongresszus ügyében határozott.

Erre az alkalomra jött be tegnap éjjel Budapestről Ludwig Rezső a nemzetközi diákszövetség magyar osztályának elnöke, s referált a párisi ut előkészítéséről.

A rokonzenves, lelkes magyar ifju szép szavakban fejtette ki azt az álláspontot, melyet a magyar diákságnak a külföldön el kell foglalni.

A magyar nevet külföldön egész bántalauul és zavartalanul köpdösik, gyalázzák az oláhok. Röpirataikkal minden hónapban elárasztják a párisi sajtót, a mely mint barbár, a szabadságot és tisztességet lábbal tipró nemzetről beszél rólunk.

Előterjesztésével kapcsolatban érdekes dolgot hozott a kongresszus tudomására Ludwig Rezső. Bemutatott többek közt egy térképet, melyet az oláh diákok a külföldön szaz és szazezer példányban terjesztenek. A térképen — Románia mint nagy hatalmas állam van bemutatva. A fekete tengertől Nagy Szalontáig oláh területnek van feltüntetve az egész Erdély és Magyarország alföldi része.

Ludvigh kimutatta, hogy ép úgy mint a turini nemzetközi diákkongresszuson, a párisin is meg kell találni azt a modus vivendit, melylyel a magyar nevet és a magyar becsületet megvédelmezzük.

Felszólította tehát a debreczeni kongresszust, hogy a párisi uton való részvétel felől határozzon.

Wolfner Pál emelkedett ezután szólásra. Hatásos, lendületes, hazafias beszédben hívta fel a kongresszus figyelmét azokra az üzemekre, melyeket oláh testvéreink folytatnak nyiltan és titokban ellenünk: Ő is hangsúlyozta a párisi ut fontosságát.

A kongresszus ezután elvileg a két felszólaló állás pontjára helyezkedett:

Karpathy Zoltán (Budapest) indítványozta ezután, hogy a párisi diákkongresszusra kormány segély mellett küldjön ki a kongresszus 9 fővárosi és 6 vidéki képviselőt.

Ezzel szemben Sipos Béla (Debreczen) azt indítványozta, hogy minden vidéki akadémia egy kiküldöttel képviselje magát.

Hosszas tárgyalás után végre megállapodásra jutott a gyűlés, hogy a fővárosból 9, a vidékről akadémikaként egy-egy képviselőt küld ki a párisi nemzetközi diákkongresszusra Debreczenből Kun Bét és Boros Lajost küldte ki a kongresszus.

A ma délelőtti tárgyalás.

Elsőnek Pál Árpád a magyar óvári gazdasági akadémia kiküldötte szólalt fel a gazdasági egyetem ügyében Vázolta annak jelentőségét, fontosságát s kérte a kongresszust, hogy az eszmét vegye figyelembe s lehetőleg tegyen lépéseket érdekében.

Többek hozzászólása után kimondta a

kongresszus, hogy a gazdasági egyetem sürgős felállításának érdekében fel fog irni a képviselőházhoz.

Sarkány Loránd (kolozsvár) referálta ezután az University Extension ügyét. Ez a kérdés különben érdekes vitát provokált. — Felszólalt ugyanis G e r g e l y György a kolozsvári egyetem mult évi elnöke. Gergely a diák ügyek alapos ismerője, így egész tárgyilagosan, hosszasan tárgyalta az University Extension fontosságát. Új eszméket pendített meg, melyek a nép érdeklődését a népszerű tudomány szerete iránt felkeltik. Gergelyt előadásáért zajos ovációkban részesítette a diákkongresszus.

Ugyancsak az ő közvetített indítványára azt is elhatározta a kongresszus, hogy az erdélyi magyar köznevelődési egyesületnek azért a segítségért, a melyben az University Extension intézményét a kolozsvári egyetemi körnél részesítette. Köszönetet szavaz.

A kérdéshez különben többen hozzá szölköttek, Z r k o v i c h (Bpest) szinten lelkesen beszélt az eszme mellett.

Végül elfogadták Gergely György hararozati javaslatát is, mely abban kulminál, hogy a kongresszus fel fogja kérni az összes nagyobb kultur egyesületeket az eszme anyagi támogatására.

Tárgyalásra került volna ezután a puztaszeri diákoszlop ügye, de ez tekintetkintettel az idő rövidégére, délutánra marad.

Délután két fontos kérdést, az oláh kérdést és a visszamaradt puztaszeri ügyet tárgyalják.

Lapunk zartakor Zsembery István a budapesti kórház egylet elnöke, ki minden frázis nélkül bokros érdemeket szerzett a kórház egylet és Diák Otthon körül, referálta a két egylet ügyét. Erről csak holnap hozhatunk tudósítást.

A theologusok kongresszusa.

A magyarországi ev. ref. theologusok az országos diákkongresszussal párhuzamban tartották meg értekezletüket. Delelőtt volt a tisztikar megválasztása. Elnök Csomasz Dezső (Papáról szénor) Makay L. (Budapest) Al-elnökök Farkas Károly (Kolozsvár) Uray Sándor (Debreczen), Gyarmathy József (Sárospatak). Jegyzők Nanassy Lajos (Debreczen) Bay Gyula (Debreczen).

A gyűlésen megjelentek Kiss Aron püspök, gróf Degenfeld József főispán, Simonffy Imre polgármester.

Első előadó Gyarmathy József volt aki a theologus ifjaknak a jövőbeni érintkezéséről beszélt, indítványára kimondta a kongresszus, hogy minden évben fognak összejöveleket tartani különböző helyeken.

A lelkeszi minősítvények ügyében Szabó Miklós (Debreczen) szölkölte fel.

Hatarozatba ment, hogy a minősítés dolgában elfognak irni a zsinathoz.

A theologus önképzéséről Vargha Kálmán (Pápa) beszélt. Lapunk zartakor az ülés még folyik.

A theologus diákkongresszus tagjai ma délben az Angol Királynő külön helyiségben bankettre gyűltek össze; Megigérték megjelenséte erre Kiss Aron püspök is, kiyűe ott lesznek a theologiai tanárok is.

H I R E K .

* **Klerikális nagy dob.** A kenetteljes aranyzajú Wolafka jubileuma mellett ugyan csak megütöttek az újságok reklam dobjait. A helyi és fővárosi lapok nap-nap után irnak a nagy napról, melyhez fogható még nem volt Debreczenben. Elvégre kifogásunk ez ellen nincs, Wolafka érdemei előtt mi is meghajunk, de tiltakozunk, hogy jubileumába a t mozzanatot is belevegyítsék, a melyet a fővárosi lapok hangsúlyoznak leginkább, hogy a katolikus hitélet Debreczenben való felvirágzásának ünnepe is lesz az ő jubileuma. (Lásd a M. O. mai számát.) Jubilájuk meg 25 éves papságát, mi is melegen gratulálunk hozzá; de a katolikus

hitélet felvirágztatása, a mi a protestánsoknak akár egy oldal szurás lenne, ne jubiláltassék. Ily kihívó izetlen okvetetlenkedést nem is tesszünk fel a jubileumot rendezők tapintatáról s éppen Debreczenben! . . . De a fenyegető kultur-harcz küszöbén észszerű is aligha volna.

* **Városi rendkívüli közgyűlés.** Debreczen város törvényhatósága tegnap d. e. Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott a város-házán. A közgyűlés egyetlen tárgya az esküdtek 1901. evre érvénynyel bíró alaprajst-romának összeállítására hivatott összeíró bizottság me g á l l a k i t á s a v o l t . A közgyűlés a bizottságot a következőleg alakította meg: a bizottság elnökeül Simonffy Imre kir. polgármester, akadályoztatása esetén Komlóssy Arthur főjegyző választattak meg. Az összeíró munkálat intézésével Vecs y Imre tb. főjegyző bizatott meg. A bizottság jegyzőjeül Kovács Kálmán közigazgatási gyakoronkot rendelték ki, Bizottsági tagokul megválasztattak: I. kerület Csapó-utca: Malatinszky Ferencz es ifj. Keki Sándor. II. ker. Peterfia-utca: Tóth István építész es Kertész János. III. ker. Hatvan-utca: Komlóssy Dezső es Szilágyi Imre. IV. ker. Piac-utca: Dr. Kemény Mór es dr. Benedek János. V. ker. Varga utca: Palfy Gábor es Dr. Kocsár Gábor. VI. ker. Kossuth-utca: Horvát István es Szentkirályi Tivadar.

* **Bikabíralás a Hortobágyon.** Az intéző bizottság tagjai Király Gyula gazdasági tanácsnok elnöke alatt a Hortobágyra mennek, hogy a bika bíratást megtartsák. A bikabíralás alkalmából — mely három-négy nrtot vesz igénybe — Szabó Kálmán vezeti a jegyzőkönyvet.

* **Athelyezés.** A vallás es közokt. miniszter K o h a n y i Gyulát, lapunk volt szerkesztőjét, beregmegei kir. tanfelügyelőségi tollnokot jelen minőségében Kolozsmegyébe helyezte át

* **Hírdetmény.** Az 1874. évi XXXIII. es az 1899: XV. t.-cz. alapján értesítettek az országgyűlési képviselő választásra jogosult lakosok, hogy az összeíró küldöttségek által bemutatott névsrr nyomán a választók 1901. évi ideiglenes névjegyzéke a varoshazánál Szabó Kálmán központi választmányi jegyző hivatalos helyiségében folyó évi május hé 5-től kezdve közszemlére kitétetik, hol is reggeli 8—12 óraig e névjegyzékek megtekinthetők; délután 2—6 óraig ugyanott le is masolhatók. A nevjegyzékek elleni felszólalások a kitéltől számított 10 nap alatt, vagyis május 15-ig lesznek beadhatók, az így beadot. felszólalások a fent kijelölt helyen május hó 16-tól kezdve megtekinthetők, s az azokra vonatkozó észrevételek a központi választmányhoz intézve irásban adandók be es pedig a k ö z p o n t i v á l a s z t m á n y e l n ö k é h e z . A nevjegyzék ellen saját személyét illető egbarki felszólalhat. Ezenkívül mindenkinek jogában áll azon választókerületben, melynek nevjegyzékébe felvétellett, bármely jogtalan felvétel ellen, vagy kihagyás miatt felszólalni. Kelt Debreczen sz. kir. város központi választmányának 1900. apr. 10-én s folytatva tartott II-ik üléséből. Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester, közp. választmányi elnök. Szabó Kálmán közp. va asztmányi jegyző.

* **Öngyilkos városi tanácsos.** Szabadkán óriási föltűnést keltő öngyilkosság történt ma reggel. Lévy Simon nyugalmazott gazdasági tanácsnok ma reggel a szegedi vonat elé feküdt, a mely megölte. Lévy sok évig volt a Szabadkai Hirlap szerkesztője, melyben Mat

muzsics polgármester ellen elkeseredéssel kikel a miért sok sa jtópöre támadt. Ezek jól végződtek, de Lévy vagyoniag tönkre ment, ezért lett öngyilkossá.

* **Kolduló tanító.** A városunkba hétfő reggel érkezett budapesti vonattal egy nyomorék ember a ki ott r o s z u l létről panaszkodott s kérte kórházba való szállítását, amit a vasuti réndőr eszközölt is. A kórházban igazolta magát, hogy ő Bastorka Jakab nyugalmazott nyomorék tanító, ki 140 forint évi nyugdíjt élvez, azon kívül el van látva kéregető könyvvel, a melyet Árva vármegye alispáni hivatala adott ki. Bejárta a láb es kéz-fejeire nyomorék tanító Árva, Liptó, Abauj-Torna, Gömör, Borsod, Heves, Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegyéket de nagyon kevés eredménnyel s most mi hozzánk jött volna kéregetéssel lengetni életét. Ha a kórházból kijön. haza szállíjják illetőségi helyére.

* **Baró Seefried magyar földbirtokos.** Megirtuk, hogy baró Seefried es neje a ki királyunk unokája, e hó 24-én a Hont megyei Vámos-Mikolán időztek, mert Seefried barónak az a terve, hogy a Huzár-fele vámos-mikolai hitbizományhoz tartozó 4000 holdas perőcsényei erdős birtokot megvegye.

Seefried baró es neje Huszar Béla kíséretében többnyire gyalog jártak be a nagy erdőségeket, a melyek rendszeres kezelés mellett bőven szolgáltatják a vadat. Az erdő nagyon megtetszett a bárói párnak es így a vétel már legközelebb perfektté fog valni. Az adásvételi szerződési pontok megállapításával baró Chertnek a Habsburg vagyon fökormányzója van megbízva. Az előkelő vendégek Vámos-Mikolán igen jól érezték magukat, a kasznári lakban megebédeltek, es még aznap este visszautaztak Znaimba. A birtokvétel a a király akaratára történik.

* **Az indiai éhínség.** Az Indiában uralkodó éhínségről borzalmas hírek érkeznek. A ca. cu tai kormányzótanács legközelebbi ülésén a földmivelesügyi miniszter titkára jelentést tett az éhínségről, a mely szerinte olyan katasztrófa, a milyen kevés volt a világ fennállása óta. Szörnyűbbnél-szörnyűbb részleteket mondott el, melyeknek személyesen volt tanuja utazása közben.

Az emberek ugy hullnak el, mint a legyek s eltemetetlenül hevernek a földeken. — Még a s a s k e s e l y ü k sem bántják a holttesteket, mert nincs azokon más, mint csont es bőr.

Bejelentette, hogy Angliának ezen a területön jelenleg körülbelől h u s z o n h é t m i l l i ó e m b e r s z e n v e d k i m o n d h a t a t l a n u l a z é h s é g m i a t t . — A kormány márczius végéig 40 millió rupiát fordított az éhség enyhítésére, a minek alig van látszata.

Az értekezlet végén felállt C u r z o n lord alkirály es kijelentette, hogy Anglia nem tehet semmit a nyomor enyhítésére, mert m i n d e n e r e j é t a b s z o r b e á l j a a d é l - a f i r k a i h á b o r u . A mi bizony elég szomorú kijelentés, mikor Anglia gazdagodásának egyik legnagyobb forrása India volt. (Tehát ez angol kormány előtt fontosabb a bár nemzet legázása, egy újabb hódítás, mint az emberiség es saját alattvalói iszonyu helyzetének j a v i t á s a , életök megtartása, azoké az alattvalóké, akiktől gazdagságát összeharacsolta, akik még ezután is jó fejőstehén lehetnének . . . Ez az angol humanizmus es állambölcsesség? . . . Szerk.)

* **Meggyilkolt nábob.** Giládon szombaton éjjel felüest keltó gyilkosság történt. Brebán János dúsgazdag földbirtokost orozva lelőttek. A golyó a szerencsétlen ember fejébe furródott és agyvelejét széttroucsolva vögtön megölte. Az orgyilkos megszökött. Áldozatát vasárnap reggel találták meg az utcán nagy vértócsában, Brebán Jánosnak több ezer hold terjedelmű birtokai voltak és általában »giládi nábob«-nak nevezték. A gyilkosságól táviratilag értesítették a temesvári tsvéket, amely Mayer György csakovai aljarásbíró bizta meg a gyilkos kinyomozásával. A gyilkosság az egész délvidéken nagy izgalmat keltett.

* **A ki magyarul beszél: pokolba jut.** Nagyváradaon az irgalmasok kórházában, dr. Wimmer Julián főorvos rendelés szobájába beállított egy ködmönös atyafi:

— No rok bun de Dumnezu!

A főorvos egy szót sem tud Janku nyelvében, miért is rászólt az öregre magyarul, hogy mi baja?

— Nustiu unguresty! csóválta fejét a paraszt.

— Akkor pedig én nem tudom magát meggyógyítani, felelt a főorvos. Nem értem a panaszát.

Az öreg még egy darabig állt a főorvos előtt, azután kiballagott. Jó idő múlva megint csak bekopogtatott a főorvos szobájába:

— Adjon Isten jó napot, főtisztelendő nr, mondta jól érthető magyarsággal. Adjon valami orvosságot: majd megszakad a mellem úgy köhögök.

A doktor nagyot nézett:

— Hát miért nem akar magyarul beszélni? hiszen egészen jól tud!

Az öreg kivallotta:

— Könyörgöm alassan, — mert azt mondta a pópá, hogy a pokolba jut, aki magyarul mer beszélni...

Hát ehhez sem kell kommentár.

* **Leányok párba.** Rabina Mari és Fleuer Róza rendőri felügyelet alatt álló leányok, egy legényt szerettek. A két leány között ezért folytonos civakodás volt, különösen Rabina felkapott egy vizes üveget s azt oly erővel sujtotta arcába, hogy az vértől borítva rogyott össze. Rabina Mari ellen megindították az eljárást.

* **A fegyenc.** Vagy tizenkét évet töltött már fegyházban Goldstein Mór harminchárom eszendő lakatos, a ki csak három héttel ezelőtt szabadult ki a börtönből. Természetesen nem nézett becsületlen foglalkozás után, hanem tovább csalt és lopott. Ma megint a rendőrség kezére került. Az utcán csatangolva ugyanis észrevette, hogy a közuti vasúti társaság a zugligeti remenizből talpát és sint szállítat a soroksári-uti remizbe. Szóba állt a kocsisokkal s azt mondta nekik, hogy ő a szállító megbízottja.

— Forduljanak meg s vigyék a rakományt Kelenföldre.

A kocsisok szót fogadtak neki, Goldstein a sok árut lerakatta a Kelenföldön egy üres telekre, aztán elakarta adni az egészet öt-száz forintért egy kereskedőnek. A dolog anynyira gyanus volt, hogy a kereskedő rendőrt hivatott s Goldsteint bekisértette a főkapitányságra. Átadják a vizsgálóbíróknak.

* **Dewey orra.** Chicago legfőbb bírósága legközelebb érdekes jogi kérdésben fog határozatot hozni. A pörlekedő felek egy elökelő newyorky czég és egy szlntén első rangú chigaoi ércöntő s a pör tárgya se nem

több, se nem kevesebb, mint Deweynek, a manilai győzőnek és jövődó elnökének az orra. A manilai győzelem második évfordulója alkalmából, május elsején, ugyanis Chicagó városa nagy örömmünepet rendez. Egy vállalkozó erre az ünnepre ötezer emlékérmét akar csináltatni, Dewey admirális dom-borművü arcképevel. Meg is bizott egy elökelő newyorki czéget az érem elkészítésével, de azután nem akarta elfogadni, mert az admirális orrán szemölcs található. Az admirális chigaoi tisztelői kétségbe vonják, hogy ilyen szemölcs csakugyan volna Dewey orrán. A newyorki czég pedig megmaradt a mellett, hogy természetüben csinálták az érem levő kepet. Így került pörre a dolog s a pörben nem is lehet másként dönteni, minthogy szakértő vizgálat alá reszik a manilai bős orrat, Deweynek már most meg kell majd jelennie a chigaoi bíróság előtt s ott fognak legfőbb fórumban határozni arról, hogy van szemölcs az orrán, vagy nincs?

Fekete Jakab uri divat üzletébe (főtér, kistemplom mellett) **feltűnő széptavaszi ujdonságok** érkeztek. **Valódi angol, olasz és belföldi kalapok, fehérneműk, chikkes nyakkendők, zsebkendők, férfi és női harisnyák, napés esőernyők, karlsbádi cipők, valódi Zachariás-féle férfi és női bőrkecstyűk,** nagy választékban, **olcsó s zabott áron.**

Színház.

Diszelóadás a diákkongresszus tiszteletére, ez töltötte ki a hétfői nap berlet-szünetes programját.

Kétségtelen figyelem nyilvánult ebben hazánk ifjúságának Debreczenben összegyűlt képviselői iránt, s e figyelem dicséretre méltó. De éppen nem tartjuk szerencsés ötletnek, hogy egy egész estét betöltő, vagy két rövidebb darab helyett, amolyanszínházi poctourrit adtak.

Ha az volt vele a cél, hogy a színháznak összes művészeit és művésznőit teljes erejükben mutassák be városunk kedves vendégeinek, ez sem sikerült, mert F. Kállait, Sárosit, Bódit, Karácsot, Kiss Irént, Barthát Runost tegnapi szereplésükből megítélni nem lehet.

További fogya/kozasokat is észleltünk. Diszelóadás — «theatre paré»; ez pedig külsőségekben is nyilatkozik, pl. a nézőéri összes gazlángok felgyújtásában. Ez olyan külsőség, mint a kalaplevétel a köszönetnél.

Aztán a színlap azt is jelezte, hogy Bódi Ella «Hunyadi László» színre kerülő töredékében bucsuzik s egy hangot nem szólt, egy hangot nem énekelt. Barmily ellentét legyen is az igazgató és a távozó énekesnő közt: ezt az eljárást sem Bódi, a kinek a debreczeni közönség sok tiszta műélvezetet, az igazgató erkölcsileg s anyagilag jelentékeny sikereket köszönhet, sem maga a publikum, mely szerette, becsülte a művésznőt, meg nem érdemelte. Legkevésbé találjuk méltányosnak azt, hogy e «kiállításnak» éppen idegen vendégek előtt kellett történnie. — A Komjáthy-Bódi perben a közönség az igazgató pártján állt; e mostani eljárásában nem hiszem. A jelenlévő közönség is egészen meg volt lepve a bucsuztatás e néma módjától s a függöny leeresztésével hangosan követelte: »Haljuk Bódi Ellát!»

Sokkal jobb lett volna úgy tenni ahogy renitens taggal szoktak! egyáltalán nem bucsuztatni, de a művész értékét s önértékét sohasem, helyes dolog kisebbiteni.

A program egyes alkotó részei különben igen jól sikerült k, az «ünnepi nyitány» után S z a c s v a y nagy hatással szavalt a K u n Béla szép prólóját, a Csiky «Stomfay család»-jának I. felvonásában S z a c s v a y K o m j á t h y n é s T. H a l m i M a r-

git művészi játéka ragadta nyílt színen tapsviharra a majdnem telt házat. A többi szerepök is kitétek magukért. A Csiky-Konti — sajnos — ritkán színre kerülő «Király fogásában» P e r é n y i Margit, mint Fjóra bajolta el a közönséget, s kapott szép koszorut, temérdek kihívást, közönséges és vas-tapsot.

A peleskei notárius III. képében Sziklay törülmetszett notáriusa, Szigeti Lujza kitünően sikerült Tóti Dorkaja, a délczeg betyarak, kaczkias lányok és ügyesen mozgó nép, valamint szép dalaik arattak teljea méltánylást.

Nagyszerűen játszott K o m j á t b y «Az ember tragédiája» erősen megrövidített VIII és IX. képében, mint K e p p l e r és D a n t o n — Pompasan volt jelezve a forradalmi jelenet s rongyosabb sansculotteokat már kivánni sem lehet. A «Marseillaise» gyújtó hatása volt.

«Hunyadi Lászlónak» színre került parányi töredékében F. Kállai L.-nak s Karacsnak jutott egy-egy nem éppen hálás szó. Leghatásosabb volt benne a Tanay ügyes ministrálása s a rendezés, bár az is volt már jobb.

«A peleskei notáriusban», midőn a Notárius kiejti Debreczen nevét, a vendégkongresszisták lelkes éljenekben törtek ki. Az előadás végén pedig a «Hymnus»-t énekeltek el.

a.—a.

Színészet B.-Ujvároson. Folyó hó 27-én esütörtökön tartotta bucsu előadását Zoltán Gyu'a szintársulata, Rónaszéki Gusztáv «méltóságos csizmadia» című bohózatával, melyben a czimszerepet a társulat iránti szivessegből Ince Kálmán helybeli gyógyszerész játszotta. Nevezett ügyes játékaival, ötletes mókáival derült és kedélyes estet szerzett a nagyszámban megjelent intelligens közönségnek. Méltó partnere volt Siménfalviné. A társulat innen Aszódra ment.

A gázkiömlés áldozatai.

Debreczen, máj. 1.

A cselédleány édesanyja.

A vasárnapi gázkiömlés három áldozatának holttestét tegnap bonczolták fel a köz-kórházban, ahol az eredményről hosszú jegyzőkönyvet vetek fel. A bonczolás alkalmával konstataáltak, hogy a szerencsétleneket csakugyan a fojtó gáz ölte meg.

Délelőtt a kórházban szomorú jelenet játszódott le. Egy öreg asszony sirva, zokogva rohant a kórház udvarára és kétségbeesetten kiáltotta:

— A gyermekemet! A leányomat! Mutasd a gyermekemet!

A szegény asszony a gázkiömlés egyik áldozatának, a cselédleány: Habucky Juliánának az édes anyja volt. Tegnap reggel gyanútlanul jött be az öreg asszony a debreczeni hetivására. A piacon hallotta, hogy mi történt a leányával. Addig mit sem tudott róla. A szegény asszony aztán sirva rohant a kórházba, ahol felnyitották előtte a halottas kamara ajtaját.

Szívetéppő jelenet volt, mikor a fajdalomtól megtört anya odaborult leánya holttestére s elkialtotta magát:

— A gyermekem! A leányom! Ő az, ő az!

Csak nagynehezen tudták valamennyire megnyugtadni s elvonsozni gyermeke holttestétől.

A halottak temetése.

A gázkiömlés 3 áldozata közül az egyiket: Habucky Juliánát ma d. e. 10 órakor temetik el a köz-kórházból.

Délután temetik Boránd Györgyöt és nejét Dohos Juliánát. A szintársulat tagjai és a szintársulat műszaki személyzete díszes koszorukat helyeznek ravatalaikra. A te-

metés ma d. u. 3 órakor lesz. Boránd Györgyöt a r. kath. nejét pedig az ev. ref. egyház szertartása szerint temetik.

A szerencsétlen véget ért férj és feleség hült tetemeit közös sírba helyezik el a Kossuth-utcai temetőben.

A színtársulat tagjai a Boránd György koporsójánál gyászalt adnak elő a kórházban, vagy a temetőben, lehet azonban, hogy mind a két helyen.

A család gyászjelentése.

Boránd György családja a következő gyászjelentést adta ki:

A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk a jó szülők, nagyszülők és hű testvér néhai Brand Boránd György, volt színház diszmeszternek, életének 69-ik évében, ugyiszintén neje nemes Dohos Julianna, Brand Boránd Györgyné asszonynak, életének 68-dik, boldogházasságuknak 39-ik évében váratlan szerencsétlenség következtében folyó április hó 29-én virradóra történt gyászos elhunytát. — Kedves halottunk földi maradványait május hó 1-én, délután 3 órakor fogadjuk a helybeli közkórházból, atyánk a róm. kath. anyánk a reformatus egyház szertartása szerinti ima után, a Czegléd-utcai temetőben közös sírba elhelyeztetni. Végtszességétőlükre szomorodott szívvel hívjuk meg a bányánkban résztvevőket. Debreczen, 1900 April hó 30. Gyermekai: Bessenyei Albert és neje Geröczy Mária, Borand Hermin és Erődi Ernő, Unokáik: Bessenyei István, József Erzsébet Gyula és Vilma. Testvér: özv. Szkrak Józsefné, Dohos Zsófia, ugy a közeli, mint a távoli rokonok nevében is. — Béke, lengjen poraik felett.

A színtársulat gyászjelentése.

A debreczeni színtársulat Boránd György halála alkalmából a következő gyászjelentést adta ki: A legmélyebb részvétellel tudatjuk Brand Boránd György volt színházi diszmeszternek, 69-ik évében, ugyiszintén neje nemes Dohos Julianna, Brand Borand Györgyné asszonynak, hirtelen történt gyászos elhunytát Debreczen, 1900 april 30. A debreczeni színtársulat. Béke lengjen hamvaik felett.

A szenvedőkhöz.

HOTEL DE LA MÉDECINE NOUVELLE

A vitalistika gyógymód tovább terjesztése végett, a »Médecine Nouvelle« (17. évfolyam), Franciaország legtekintélyesebb orvosi vállalata — **ingyen és bérmentve** küld német illusztrált brosurát mindenkinek, ki a »Hotel de la Médecine Nouvelle«-hez 19. rue de Lisbonne, Paris, fordul. Ezen publikáció világos áttekintést nyújt a vitalistika gyógymódról, valamint a légzési szervek, a gyomor, a máj, a vese, a bőr, a daianat és minden idültnek jelzett: neurasthenia, köszvény, bénaság, rheuma stb. bajok külső gyógyításának kezelésére utmutatásul szolgál. A consultátó ingyen adatik német és magyar nyelven Dr. PERADON és DUMAS a párisi orvosi fakultás tagjai, a »Médecine Nouvelle« levelező osztály főnökei által.

Nyílt levél.

Tekintetes Than Gyula urnak, Helyben.

Édes Szerkesztő ur!

B. lapja apr. 29-én »Társas élet« című rovatában »Minek tanuljon?« cím alatt olyan dolgot adott le, amely ép' úgy, mint lapjának többi rovatai, igen alkalmas arra, hogy a nagy közönség bizalmát mindazok iránt, akiket eddig tisztelt, lerontsa s megerősítse ama fásultságában, hogy ma mindenki önző, mindenki festett kéjhölgyként affektálja a jót, nemest, egyszóval a műveltséget.

Uram! Ön nemcsak hírlapíró hanem író is s ha Ön és társai azon az uton ha-

ladnak tovább is, mint ma, megteremtik a bizalmatlanság, a szeretetlenség, a gyűlölködés artalmas korszakát. Vagy tán meg is teremteték! A seft — szellemű — ideig óráig hírlapíró teheti — e r d e k b ő l — de ön nem teheti s tudtával nem is teheti, hogy olyan osztályt pellengérezzen, mely a mai utilitárius s anyagias korszakban önfeláldozással szolgálja a közjót, a hazát!

Gymnasiumi, reáliskolai tanárra nem vonatkozhatik a fentjelzett cikk; hisz őket erkőcsi érzetük mellett a miniszteri rendelet is eltiltja a privat tanítástól. Kikre vonatkozhatik tehát? Egyedül ráuk: néptanítókra, akik időtlen-időktől, időtlen-időig küzdünk a nélkül, hogy csak remélnők is, hogy valaha a husosfazekak mellé juthassunk!

De nem is akarunk! Mi elszigetelt páriái a művelt (?) társadalomnak, küzdünk az emberiségért, a köztért s akár zsidó, akár keresztény tanítóról legyen szó, vállvetett munkásság, el nem ismert törekvés, meg nem jutalmazott küzdelem közös osztályrészünk s mindezt elvárhatjuk, ha megengedi édes szerkesztő ur, hogy lapjaitelkül eretlen agyszüleményeket fel ne használjanak.

Vagy foglalkozzanak velünk s a tanúgyvel komolyan, gyümölcsöt reménylve; vagy maradjanak a gyilkosok, zsebmetszők, sipisták kiírásánál és »sz a b n á l!«

E két utolsó sorral nem akarom t. szerkesztő urnak, sem szerkesztő, sem nagyra tartott lapját sertenii, hanem fogadja viszhangként az én gondolkodásomként hasonszerű napilapokról, a »kik« egyáltalán ném építenek, hanem rombolnak.

Tisztelettel honfítarsa:

Szentjóbóy Kálmán,
ev. ref. tanító és
tanítótestületi főjegyző.

Egyház.

A jászóvári főpap segéde. A hivatalos lap tegnapi közli, hogy a király Benedek Ferenc jászóvári premontrei rendi főpap, prépost mellé, dr. Takács Menyhért premontrei kanonokrendi áldozó papot és kassai főgimnáziumi igazgatót utódlási joggal segédde nevezte ki.

A g. keleti román érseki zsinatot Meianu metropolita majdnem az összes tagok jelenlétében vasárnap d. e. Nagyszébenben Veni Sanctevel megnyitotta. A metropolita beszédet mondott, melyben mindenekelőtt hangoztatta a király, mint az egyház legfőbb vedura iránti hűségét és meleg szavakban mondott köszönetet a kormányának a lelkesi kongruának az erdélyi érseki egyházmegyében a kongrua határozatok értelmében közmelegédesre végrehajtott rendezéséért. — A király nevének említésénél a kongresszus összes tagjai felállottak és »setrcaska« kiáltásokba törtek ki.

Baltik püspök körútja. Baltik Frigyes evangélikus püspök Leszkáry főfelügyelővel barsi egyházmegyei körúkjában Körmöcbányára érkezett szombaton. A lakosság ünnepeles hangulatban fogadta. Raab főesperes az intelligencia élén a vonatnál üdvözölte. Hosszu kocsisorban vonultak a gyönyörű fekvésű városba. A püspök Raab főesperes vendége volt ebédre. Délután volt a canonica visitatio, mely d. u. 4-től este 8-ig tartott. — Vasárnap d. e. istentisztelet után a canonica visitatio befejeztetett. Baltik püspök zsufolt templomban mély érzéssel tartott egyházi beszédében a híveket hazafiaságra buzdította és a hitélet apolasára. Délben bankett volt, melyen a városnak s vidékének intelligenciája vett részt.

Egyházi kinevezések. A király a valás és közoktatási miniszter előterjesztésére az esztergomi főkapitányban Boltzár József felszentelt püspök és éneklő kánonoknak, az olvasó kanonokságra, dr. Blümelhuber Ferenc örkanonokságra, az éneklőkanonokságra, Szilágyi Ferenc főszekesegyházi főesperesnek az örkanonokságra, Pellet József választott püs-

pök és komáromi főesperesnek a főszekesegyházi főesperességre, végül Maszlagi Ferencz czimzetes prépost és legidősebb mesterkanonoknak a komáromi főesperességre való fokozatos előléptetését jóváhagyta és az ekként megürölt mesterkanonokságot K o h l Medárd pápai praelátus és herczeg-prímási titkárnak adományozta.

(Molnár János tehát nem nyerte el a kitüntetés, amire pedig a Néppárt ezen corifeusát maga a herczegprímás első helyen jelölte. A K o h l Medárd ellenében való kineveztetéséről tartó s felindult közvelemény némimegnyugtatót nyert. K o h l Medárd kineveztetésével.)

Egyházmegyei értekezlet. A debreczeni ref. egyházmegye f. e. május hó 8-án tartja meg lelkesi értekezletét Berettyó-Ujfaluiban. Az értekezlen Szabó József bárándi lelkesz felelvasást fog tartani »A szocializmus és a kereszténység« cím alatt.

Az érmelléki ref. egyházmegye Nagy István esperes és Zsigó Endre gondnok elnöklése alatt tartotta meg közgyűlését. Foglalkoztak az egyházi adózás kérdésével, az esperesi jelentés alapján. Az egyházi adó ötlag 88 százaléka az államadónak, a mi mutatja, hogy az érmellék gyülekezetei is általában veve nyögnek a teher alatt és nagyon reájok férne a segítség. A nagyváradi ref. felső leányiskolával kapcsolatban szervezendő női tanítóképzede ügyét lelkesen pártolta a gyűlés és elhatározta, hogy annak támogatására minden egyház és lelkesz ket-két s minden tanító egy-egy koronát fizessen évenként. Targyalta még a gyűlés, egyeb, egészen baltermesztű ügyeken kívül az evang. egyháznak az egyetemi prot. theol. fakultás felállítására és az állami dotációra vonatkozó memorándumát és a legmelegebb-n ajánlotta őket a kerületi gyűlés figyelmébe.

IRODALOM.

Még egyszer. Egy könyvet irtam s ki is adom m e g e g y s z e r. A czime is ez lesz. Természetesen versek lesznek benne. Azok számát szaporítom — sajnos — én is, kik rövid sorokban próbálják kiadni a lelkeket. A miket mostanában irtam: furcsa dolgok nagyon. Kevés benne a költői czafrang Kemény, mérész, goromba versek ezek. Ha észre fogják venni: nagyon kikapok. Ha olvasói lesznek: bizonyosan nem a felső leányiskolák növendékei. De minden szavuk egy vércsepp a szívemből s egy tömjén morzsó az örök eszmék szent füstös edényében. A kik elakarják olvasni ezt a könyvet, Nagy Váradra küldjék megrendelő levelüket. Az ár: egy korona, Nagyvárad, 1900 május havában, A d y Endre hírlapíró.

A »Vasárnapi Ujság« április 29-iki száma 24 keppel s a következő tartalommal jelent meg: »A pári-i vi g k i a l l i t á s « képekkel: A kiállítás ünnepeles megváltása: a kiállítás madártávlati képe: a különböző országok pavillonjai a Nemzetek utcájából stb. — »A Buda: királyi vár Szent István terme.« Hauszmann Alajostól (képekkel), — Költemények »Béla napján« Endrődy Sandortól. »Gyötreimek« Szávay Jánostól, — Regénytár: »Vásárolt szívek.« Regény Irta Máriaffi David. (Goró Lajos rajzaival), — »Cougourdon Marius.« regény Irta Mouton Jean. Franciából fordította Sárossy Bella. (A párisi kiadás eredeti ilusztrációival) »A becsületés megtaláló.« Ebeszélé. — »Gróf Csáky Karoly, az új váci püspök.« (arcképpel), — »A leggyorsabb vasut.« — A tavaszi kiállításból képekkel, Karlowitzky Bertalan, Gergely Irtare, Kernstock Karoly es és Poll Hugó festményei után. — Irodalom es Művészet. Közintézetek es Egyletek. Sakkjáték, keptalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedevre négy kor. »Politikai újdonságok«-kal es »Világkrónika«-val együtt 6 kor. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.)

Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” leg-
cselebb újság a magyar nép számára, fél-
2 kor. 80 fillér.

CSARNOK.

Egy titokzatos történet.

— Elbeszélés. —

Sokszor emlegették családunkban ezt a
titokzatos történetet.

Az e—i főtuczan, egy kis földszintes ház-
ban lakott Zurányiné, 18 esztendő leányával
Mariskával.

A feltűnő szép, karcsu termetű szőke
leány nem egy fiatal embert vonzott a ház-
hoz. Hja! Akkor 1848-ban a fiatal emberek
nem nézték kizárólag — csak a hozomán-
mányt...

Az udvarlók között volt egy fiatal ügy-
véd. Heller Kálmán volt a neve. Igen tehet-
séges, nyílt szívű, bátor ifju. Szerette a leányt
színtén, igazán: megkérte s megnyerte Ma-
riskát kezét is, szívet is. Valóságos istenadta
eszményi párnak tekintették őket az egész
városban.

Az eljegyzés után a vőlegény minden-
napos vendég lett a fő utczai kis házban, a
melynek ablakaival szemközt, az utcza másik
felén egy kis cukrász üzlet. Ez a kis bolt
képezte gyülekező helyét a város aranyifusá-
gának.

Minden országos dolgot itt vitattak meg
legelőször és innen kelt szaranyra a sok apró
mende-monda. A Zurányiek által kikoszorózott
kerők is ide jartak, kíváncsi és irigy szem-
pillantásokat vetve a szemközt levő házac-ka
ablakaira, különösen arra, a mely a szép
menyasszony szobájából nyílt az utczára.

Fürkészték, fürkészték a ház titkait, de
abban csak irigylésre méltót találtak.

A vőlegény minden áldott délután ott
ült az ablakban, szemközt, a menyasszonya-
val aki valami kézimunkán dolgozott. Cseveg-
tek mint aféle boldog szerelmesek.

A régi becsülete világban, mikor az
emberek még nem zárkóztak el annyira a vil-
lag elől, mint most, nagy szerepet játszottak
ezek az ablakmelyedések. Vagy két-három száz
magasságu deszkaemlévény volt ahoz ablak-
hoz építve. Ezen ált a háziaszszonyok vagy
a kisasszonyok varróságalkája, s jó maga
ott töltötte szabad idejét kezi munkával, ol-
vasással.

A kinek meg volt engedve helyet foglalni
ezen a podiumon, az már legbelsőbb bizalmasa
volt a családnak.

És Heller Kálmán mindeonnap ott ült ezen
az emelvényen, szemben a menyasszonyával.
Látták a cukrászboltból. Tudták pontosan az
órát, mikor érkezik és mikor megy el. Ha nem
ül ott az ablakban, akkor bizonyos hogy beteg
vagy meghalt.

Vagy tán van még valami más is, ami
a szerelmeseket elvaszítja egymástól? Van?
Akkor legalább volt.

Hiszen ez a dolg 1848-ban történt. Soha
ilyen szomorú karácsony! Soha ilyen szomorú
ujesztendő!

Semmi sem tudta úgy elválasztani egy-
mástól a szerető szíveket, mint ez a gyaszos,
de örökké dicő évszám. Elragadta a férjet a
hívtetésül; a fiut anyjától; testvért a testvéri-
től s a vőlegényt arájától.

Aggokat és nyomorékokat kiveve, sem
becsületes ember, sem férfi nem volt az, aki
otthon maradt.

A cukrászboltból egy idő óta hiába
leskelődnek a kíváncsiak, senkit sem láttak
ülni azon a bizonyos podiumon a szép Ma-
riská ablakában.

Heller Kálmán elvált menyasszonyától
s ment, ahová a többi. Ki tudja, visszajön-e
még valaha?

1849. márczius 7-én kora hajnalban a
mi kis menyasszonyunk arra ébredt föl, hogy
a mellékszoba ajtaját valaki nagy robajjal be-
csapt.

A leány ijedten fölült az ágyban. Mel-
lette nehány lépésnyire a másik ágyban nyu-
godtan alszik az édesanyja.

A cselédnek illos volt bejönni, amíg
nem hívták; s így nem tudta elképzelni,
ki járhat a lakásban?

Már azt kezdte hinni, hogy csak álmo-
dott s visszafeküdt, midőn egy még zajosabb
ajtócsattanás megreszkettette a falakat.

— Ki az? — kérde a leányka remülten
fölriadva s e pillanatban tisztán hallotta,
mintha távolból egy nagyon kedves, ismerős
hang háromszor kiáltaná:

— Manka! Manka! Manka!
Végtelen öröm vett rajta erőt s legyőzte
benne a félelmet. Hisz ez Kálmán! Az ő vé-
legénye! Ő hívja őt Mankának. Tehát itt
van! Megérkezett!

A lányka egy ugrással künn termett az
ágyból. Hirtelen felölte pongyoláját, lábcskáját
papucsba csuszította s dobogó szívvel szietett
vőlegénye elé. De a mint a szomszéd szoba
ajtáját kinyitotta: lábai min egy gyökeret
verték s remes sikoltással összeroskadt.

Heller Kálmán honvédfőhadnagy ruhá-
ban ott állt előtte a szoba közepén, halott
halványan, mosolyogva, fehér kendővel lekö-
tött homlokából pedig csak úgy patakzott a
vér.

A sikoltásra felébredt Mariska édes
anyja s oda szietett leányához.

— Látad mama? — kérde az, remegve
anyjához simulva.

— Kit?
— Őt! . . . Kálmánt!

— Bohó gyermek, hát mi jut eszedbe?
Hisz ő messze van.

— Nem mama! Itt van! Itt volt!
Most . . . ebben a pillanatban. Nevenem
sólított s a feje be volt kötve, a vér elö-
tötte az arcját. Keressük őt mama! Itt kell
lennie.

Zurányiné hasztalan iparkodott lecsön-
desíteni a leányt, mert az lassanként neki
hevülve, ingerülten kérte anyját, hogy öltöz-
zenek gyorsan s menjenek keresni a vőlegé-
nyét, a ki megérkezett és meg van sebesülve
s szüksége van a segítségére.

Az egész házat felkutattak . . . hiába!
A két nóc-éled még aludt s a kapu mint
rendesen még zárva volt.

Mariskának addig beszélt az anyja,
hogy csak ámodott, míg szegényke lecsön-
desedett; sőt ebéd után szokott helyére ült
az ablakba s majdnem alkonnyatig kézimun-
kájával foglalkozott.

Est felé azu an annál erősebben tört ki
rajta az irgatottság. Láz gyötörte s anyja el-
hívta a házi orvost.

A doktor ur hamiskás arczkifejezéssel
közeledett a beteg ágyához s ingerkedni kez-
dett vele.

— Hát betegek vagyunk? Mi? A he-
lyett, hogy örvidenénk a vőlegény megér-
kezésének?

— Anya és leánya az orvosra bámulak.
— Doktor ur azt mondja, hogy vőlegé-
nyem megérkezett?

— Nos igen, Heller Kálmán.
— Ah! Tehát mégis igaz! Az istenre
kérjük doktor ur, mondja meg, hol van Kál-
mán?

— Most az orvos nézett csodálkozva a két
nőre.

— Hogy most hol van, azt nem tudom.
De miért titkolják önök, hogy itt volt?

— Mikor?
— Egész délután ott ült Mariskával az
ablakban.

— Az orvos ur látta?
— En is láttam és többen is láttuk a
szemközt cukrászboltból. De valószínűleg
megsebesült a mi kedves Kálmán barátunk,
mert a feje be volt kötve.

Az orvos e kijelentésére az anyán is
erőt vett a remüléssel vegyes aggodalom. Nem
birt több leányt, aki egyik ajulásból a
másikba esett.

Reggel aztán levelet irt egy távoli ro-
konának, aki együtt s oigált Heller Kálmán-
nal a 3. honvéd zászlóaljnál s ez idő tájt

Szolnok környékén táborozott. — Mi történt
leánya vőlegényével? Ha teheti Heller Kál-
mán, jöjjön tüsténti haza, mert Manka beteg.
Ha beteg — Isten őrizz — valami baj volna,
értesítsék azonnal és őszintén.

E levelre csak két hét mu'va érkezett
válasz, még pedig a rokontól.

Holmi kiméletes frázisok előrebocsátása
után a levél így hangzott:

»Márczius 5-ikén vitéz seregünk meg-
hódította Szolnok városát. Kedves barátunk
Heller Kálmán erős kardcsapást kapott a
homlokára. Esméletlenül vitték el a harc-
teréről s bár az orvos bizott a sebesült fel-
gyógyulásában, a szegény fiu két nappal ké-
sőbb, márc. 7-én, hajnali fél 3-kor kilehelte
hősi lelkét. Bocsanat a szomorú híreért. És
vigasztalást nektek, kedves rokonaim.»

Gabányi Árpád.

Értesítés.

Katz Herman

nagy
férfi, fiu és gyermek-ruha áruházát

május 1-től

a Dréher söresarnok tő-
szomszédságában, az „Angol
Divat” helyiségébe helyezte át
s kéri a t. vevőközönség további
pártfogását.

3766 tkv. sz.
1900.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint
tkvi hatóság ré-zéről közhírré tétetik,
hogy dr. Gutfreund Samuel által képví-
selt vagyombukott Jancsó Lajos csőd-
tömege elleni önkénytes árverési ügyben
1900 évi márczius hónap 6-ik napján
bírói árverésen eladott és a Sámson
819-ik sz. tjkvben A + 1611 hrsz. alatt
felvett ingatlanra Dr. Kenézy Gyula deb-
reczeni lakos orvosnak utóajánlata foly-
tán az újabb árverés elrendeltetvén,
annak fogantato itására határidőül az
1900 évi Május hó 18 ik napjá-
nak d. e. 9 órája H.-Sámson község-
ház kitűzöttetett. Kikiáltási ár a már
kötelezőleg megállapított 2255 kor. És
a venni szándékozók által készpénzben
vagy óvadékképes papirokban a kikül-
dött kezeihez 24 korona bánatpénz te-
endő le.

Az árverési feltételek a hivatalos
órák aialt a kir. törvényszék mint tkvi
hatóságnál és H.-Sámson község előljá-
róságánál tekinthetők meg.

Kelt Debreczenben a kir. törvény-
szék mint tkönyvi hatóságnál. 1900 évi
márczius 21.

Harsányi,
kir. törvényszéki bíró.

Tavaszi és nyári idény

1900.

Valódi brünni szövetek

Egy szelvény 3.10 mtr. (frt 2.75, 3.70, 4.80 jó hosszú, teljes uri öltönyt (kabát, nadrág, mellény) ad, ára csak

6.- és 6.90 jobb
7.75 finom
8.65 finomabb
10.- legfinomabb

Egy szelvény fekete szalon öltönyhöz 10 frt. valamint felöltő, szöveteket, turista-lóteneket, legfinomabb kamarnokat stb. stb. küld gyári áron a valódiságáról és szoliditásától jól ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. — Mintához szállításért jótétel. A magánfelek előnyei tetemesek: szöveteket közvetlenül fenti cégétől a gyárhelyiségéből rendelni.

A védjegyre tessék vigyázni!

BRADY-féle

Máriaczei

gyomorcsépek

nagyszerűen hatnak **gyomor bajknál**, nélkülözhetetlen és általános ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfújtság, savanyu felbűffogés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyalkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szűkölés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyében ez a gyomortól származott gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorhoikaknál.

Említett bajknál a Brady-féle **MÁRIACZEI GYOMORCSÉPEK** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Vételnél csakis **Brady-féle Máriaczei gyomorcsépek** kérendők és vigyázni kell, hogy az a fenti védjegy és aláírással ellátva legyen és arra, hogy a régi hírnevű valódi Brady-féle Máriaczei-gyomorcsépek üvege 40 krba, kettős üvege 70 krba kerül, holott a nem valódi, utánzott és csekélyértékű, olcsóbb árban, többnyire 35 kr-ért árusítatik.

Carl Brady, Apotheke zum „König von Ungarn“ Wien, I. Fleischmarkt 1.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. sz.

Kapható Debreczenben: Toth Bela, Mihályvits István, Dr. Rotschnek V. Emil, Tamassy és Balazs gyógyszerészeknél. **Diószegen:** Vaday Ignác. **Ér Mihályfalván:** Mátray István. **Hadházon:** Farkas Ödön. **Kaban:** Horváth Kálmán gyógyszerészeknél.

Ő császári és apostoli királyi felségének legfelsőbb rendeletére.

XXXIII. es. királyi államsorsjáték

a birodalom inneni részének jótékony céljaira.

Ezen Ausztriában egyedüli törvényesen engedélyezett

pénzsorsjáték

16.514 készpénzbeli főnyereményeket tartalmaz, 410.200 korona összértékben.

A főnyeremény

200.000 koronát tesz.

A huzás visszavonhatatlanul 1900. évi június hó 7-én történik.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

Sorsjegyek kaphatók: Az államsorsjátékok osztályánál Bécsben, I. Riemergasse 7, lottógyűjteményekben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, távirat- és vasuti hivatalokban, váltóüzletekben stb. Játsszótervek sorsjegyvevők számára ingyen.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek át.

A cs. kir. lottojövedéki igazgatóságtól.

Államsorsjátékok osztálya.

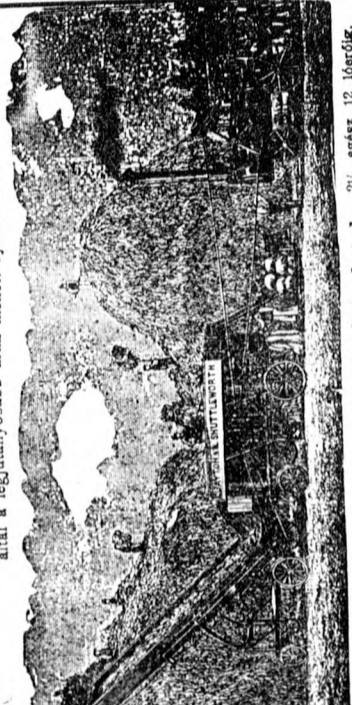
Clayton & Shuttleworth

Vászt-körút

68. sz.

Budapest

átal a legújabbosabb árak mellett ajánlatnak

2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakaszalók, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénnyújtók, boronák.

Columbia-Drill

legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, réparágók, kukoricza-morzsolók, daráló, őrő-malmok, egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Réselték drótyvezékek kímélő maira ingyen és bérmentve szállítanak.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Az általam leggondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerháramban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszerháza és illatszerraktára **DEBRECZENBEN**, (Tisza-palota.)

Nyomatott Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.